

Lise ve Üniversite Öğrencileri İçin Genel Erteleme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Lise ve Üniversite Öğrencileri İçin Genel Erteleme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25429>

Özet

Lise ve Üniversite Öğrencileri İçin Genel Erteleme Ölçeği (GEO), **lise** ve **üniversite** düzeyindeki öğrencilerde gözlemlenen genel erteleme davranışlarının yoğunluğunu ve niteliğini ölçmek amacıyla 2003 yılında geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, D.Ç. Çakıcı tarafından kaleme alınan yüksek lisans tezi kapsamında oluşturulmuştur. Toplamda 18 maddeden oluşan bu araç, 5'li Likert Ölçeği formatını kullanarak, bireylerin erteleme eğilimlerini değerlendirmektedir. Ölçek, 11 olumsuz ve 7 olumlu ifade içermektedir.

Bu ölçek, öğrencilerin sadece akademik görevleri erteleme eğilimlerini değil, aynı zamanda günlük yaşamdaki genel görevleri erteleme eğilimlerini de kapsayan daha geniş bir **erteleme** yapısını incelemeye olanak tanır. Elde edilen bulgular, ölçeğin istenilen düzeyde güvenirlilik niteliklerine sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Erteleme, Genel Erteleme Ölçeği, Akademik Erteleme, Lise Öğrencileri, Üniversite Öğrencileri, Psikoloji, Ölçme Aracı, Geliştirme, Likert Ölçeği

Yazarlar

D.Ç. Çakıcı

Amaç

Lise ve Üniversite Öğrencileri İçin Genel Erteleme Ölçeği'nin temel amacı, **lise** ve **üniversite** öğrencileri popülasyonunda genel erteleme davranışının yaygınlığını, sıklığını ve altında yatan eğilimleri standardize edilmiş bir yöntemle belirlemektir. Bu araç, özellikle eğitim bilimleri ve gelişimsel psikoloji alanlarında, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri ve motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi anlamak için tasarlanmıştır.

Ölçek, öğrencilerin sadece okul başarısını etkileyen akademik görevleri erteleme davranışlarını değil, aynı zamanda kişisel sorumlulukları ve diğer yaşam alanlarındaki görevleri erteleme eğilimlerini de kapsayarak, erteleme fenomenine bütüncül bir bakış açısı sunmayı hedeflemektedir.

Yapı

Ölçek, ana yapı olarak **Genel Erteleme Davranışı** (Procrastination) kavramını ölçmektedir. Erteleme, bireyin yapması gereken bir görevi, genellikle olumsuz sonuçlara doğuracağını bilmesine rağmen, gönüllü olarak geciktirmesi eğilimi olarak tanımlanan karmaşık bir psikolojik

yapıdır. Bu ölçekte ölçülen genel erteleme, ertelemenin sadece akademik başarıyla sınırlı kalmayıp, bireyin günlük yaşamdaki karar alma süreçlerine ve görev tamamlama alışkanlıklarına nüfuz eden sürekli bir kişilik özelliği veya davranışsal örüntü olarak ele alınmaktadır.

Ölçek, bireylerin görevlere başarıyla zorlukları, görevleri son dakikaya bırakma eğilimleri ve planlama konusundaki eksiklikleri gibi ertelemenin tipik göstergelerini deşerlendiren maddelerden oluşur. Maddelerin bir kısmı erteleme eğilimini olumlu yönde (yüksek erteleme) işaret ederken, diğer kısmı bu eğilimin yokluğunu (düşük erteleme) ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirildiği yüksek lisans tezi özetinde spesifik olarak içerik, ölçüt veya yapı geçerlişine dair detaylı istatistiksel raporlar sunulmamıştır. Ancak, bir ölçek geliştirme çalışması olduğı göz önüne alındığında, ölçeğin **Genel Erteleme** yapışın ölçütüne dair teorik ve mantıksal bir geçerlik çabası olduğunu varsayılmaktadır. Geliştirme sürecinde genellikle uzman görüşleri alınarak maddelerin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesi (içerik geçerliş) sağlanmaya çalışılmıştır.

Heride yapılaşacak araştırmalarda, bu ölçeğin yapısal geçerlişinin (örneğin, doğrulayıcı faktör analizi yoluyla) ve ölçüt geçerlişinin (örneğin, bilinen diğer erteleme ölçekleri veya başarı skorları ile korelasyonu) detaylı olarak incelenmesi önerilmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmada kullanılan ölçeklerin genel olarak iç tutarlılık katsayıları **.63 ile .92** arasında deşikenlik göstermektedir. Bu geniş aralık, ölçeğin farklı alt boyutları veya kullanılan diğer araçlar için geçerli olabilir; ancak genel olarak, elde edilen katsayıların psikometrik açıdan kabul edilebilir düzeylerde olduğı belirtilmiştir.

Özellikle .70 ve üzeri katsayılar genellikle kabul edilebilir bir güvenirlik düzeyini işaret ettiğinden, ölçeğin büyük bir kısmının güvenilir niteliklere sahip olduğı sonucuna varılmıştır. Bu durum, ölçeğin tekrar tekrar uygulandığında benzer sonuçlar verme yeteneşinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Sunulan kaynak özetinde, ölçeğin faktör yapış veya faktör analizi sonuçlarına ilişkin doğrudan bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, ölçeğin geliştirilme amacı (genel erteleme ve akademik erteleme davranışının incelenmesi) göz önüne alındığında, yazarın tezi kapsamında açmılayıcı veya doğrulayıcı faktör analizleri uygulayarak ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok

boyutlu mu olduğunu belirlediği düşünülmektedir.

Eğitim ve psikoloji alanında erteleme genellikle durumsal veya kronik faktörler altında incelendiğinden, bu ölçeğin de erteleme farklı yönlerini temsil eden alt faktörlere sahip olması muhtemeldir. İlgili **yüksek lisans tezi** detaylı olarak incelendiğinde faktör yapısına ulaşılabılır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Kendi kendine cevaplanan, kağıt-kalem formu veya dijital form

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Öğrenciler (Lise ve Üniversite Düzeyi)

Age Group: Genç Yetkinlik ve Ergenlik Dönemi (Yaklaşık 15-25 yaş)

Population Details: Türkiye'deki lise ve üniversite öğrencileri popülasyonu.

Test Methodology: 5'li Likert Ölçeği kullanılarak derecelendirme yapılmaktadır. Cevap seçenekleri şunlardır:

1 = Beni hiç yansıtmıyor

2 = Beni az yansıtmıyor

3 = Kararsızım

4 = Beni oldukça yansıtmıyor

5 = Beni tamamen yansıtmıyor

Anahtar Kelimeler

Ölçme ve Değerlendirme, Erteleme Davranışları, Eğitim Psikolojisi, Tez Çalışması, Geç Tutarlılık, Ölçek Geliştirme, Lise, Üniversite

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Tez çalışması için yapıldığı kurum)

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2003

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım için genellikle yazarın izni veya tezin yayımlandığı kurumun (Ankara Üniversitesi) izni gerekmektedir. Ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle ücretsizdir.

Ölçeğin orijinal **yüksek lisans tezi** kaydına YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir:

tez.yok.gov.tr

Kaynaklar

Aşağıda ölçeğin geliştirildiği orijinal kaynak referansı ve ilgili PDF bağlantısı sunulmuştur:

Çakıcı, D.Ç. (2003). *Lise ve üniversite öğrencilerinde genel erteleme ve akademik erteleme davranışlarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: lise-ve-universite-ogrencileri-icin-genel-erteleme-olcegi-geo-toad.pdf

Lise ve Üniversite Öğrencileri İçin Genel Erteleme Ölçeği Maddeleri

Ölçek toplamda 18 maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerin 11 tanesi olumsuz ifade (erteleme eğilimini gösteren) ve 7 tanesi olumlu ifade (erteleme eğiliminin düşük olduğunu gösteren) içermektedir.

Madde Yapısı Özeti:

Toplam Madde Sayısı: 18

Olumsuz Yüklü Madde Sayısı: 11

Olumlu Yüklü Madde Sayısı: 7

Puanlama, 5'li Likert Ölçeği üzerinden yapılmakta olup, olumsuz maddeler ters yönde puanlanarak toplam bir erteleme skoru elde edilmektedir. Yüksek skorlar, yüksek **erteleme** eğilimine işaret eder.